

BAC 2008

www.e-bacalaureat.com

Programa MT1, Subiectul II

Rezolvările variantei 016

versiune definitivă

1. Problema 1

- a) Pentru simplitatea scrierii vom nota cu $X(a, \alpha)$ matricea $\begin{pmatrix} a & \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$. Fie $A, B \in G$. Există atunci $a, b > 0$ și $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ astfel încât $A = X(a, \alpha), B = X(b, \beta)$. Atunci

$$AB = X(a, \alpha)X(b, \beta) = \begin{pmatrix} a & \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} b & \beta \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} ab & a\beta + \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = X(ab, a\beta + \alpha)$$

Cum $ab > 0$, rezultă că $AB \in G$.

- b) Luăm $C = X(1, 1) \in G$ și $D = X(2, 1) \in G$. Folosind relația demonstrată la punctul a) avem

$$CD = X(1, 1)X(2, 1) = X(1 \cdot 2, 1 \cdot 1 + 1) = X(2, 2)$$

$$DC = X(2, 1)X(1, 1) = X(2 \cdot 1, 2 \cdot 1 + 1) = X(2, 3)$$

deci $CD \neq DC$.

- c) Cum $A \in G$, există $a, \alpha \in \mathbb{R}, a > 0$ astfel ca $A = X(a, \alpha)$. Calculăm mai întâi

$$A^2 = \begin{pmatrix} a & \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^2 & a\alpha + \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

și avem

$$I_2 - A + A^2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} a & \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a^2 & a\alpha + \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 - a + a^2 & a\alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Pentru ca această matrice să fie în G este necesar și suficient ca $1 - a + a^2$ să fie strict pozitiv, ceea ce este o consecință a faptului că funcția de gradul doi $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(a) = 1 - a + a^2$ are valoarea minimă $\frac{3}{4} > 0$.

2. Problema 2

- a) **Prima soluție.** Cunoscând toate rădăcinile polinomului, îl putem scrie sub forma $(x - x_1)(x - x_2)(x - x_3) = (x - 1)^2(x + 2) = (x^2 - 2x + 1)(x + 2) = x^3 - 3x + 2$. Rezultă că $a = 0, b = -3, c = 2$.

A doua soluție. Conform relațiilor lui Viète, avem

$$a = -(x_1 + x_2 + x_3) = -(1 + 1 - 2) = 0$$

$$b = x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3 = 1 \cdot 1 + 1 \cdot (-2) + 1 \cdot (-2) = -3$$

$$c = -x_1x_2x_3 = -1 \cdot 1 \cdot (-2) = 2$$

- b) **Prima soluție.** Reamintim că dacă un polinom cu coeficienți raționali are rădăcina $m + n\sqrt{d}$, cu $m, n, d \in \mathbb{Q}$ și $\sqrt{d} \notin \mathbb{Q}$, atunci are și rădăcina conjugată $m - n\sqrt{d}$. Cum f este polinom cu coeficienți raționali și are rădăcina $x_1 = \sqrt{2}$, admite și rădăcina $x_2 = -\sqrt{2}$. Folosind prima relație a lui Viète, $x_1 + x_2 + x_3 = -a \Leftrightarrow \sqrt{2} - \sqrt{2} + x_3 = -a$, deducem că $x_3 = -a \in \mathbb{Q}$.

A doua soluție. Faptul că $\sqrt{2}$ este rădăcină a lui f revine la $f(\sqrt{2}) = 0 \Leftrightarrow 2\sqrt{2} + 2a + b\sqrt{2} + c = 0$. Scriem această relație sub forma $\sqrt{2}(b+2) + (2a+c) = 0$ și deducem că $b+2 = 2a+c = 0$. ▼[detalii]

Dacă $b+2 \neq 0$ atunci $\sqrt{2} = -\frac{2a+c}{b+2} \in \mathbb{Q}$ căci $a, b, c \in \mathbb{Q}$. Contradicție.

Deci $b = -2$ și $c = -2a$. Polinomul se scrie $f = X^3 + aX^2 - 2X - 2a = X^2(X+a) - 2(X+a) = (X+a)(X^2-2)$ și evident are rădăcina rațională $-a$.

- c) Presupunem că f admite o rădăcină întregă p . Atunci există un polinom g cu coeficienți întregi astfel încât $f = (X-p)g$ și prin urmare $f(0) = -pg(0)$ și $f(1) = (1-p)g(1)$ sunt numere impare. Rezultă că $-p$ și $1-p$ sunt numere impare. Contradicție, căci $-p$ și $1-p$ sunt numere întregi consecutive. Presupunerea făcută este deci falsă.

Comentariu. Nu am folosit faptul că f este de gradul 3, sau că are coeficientul dominant 1. Această proprietate este valabilă pentru orice polinom cu coeficienți întregi.